

[Fuglsang.]

cinemængde af de typer, der nu bliver brug for.

Steen: Det lovforslag, vi her behandler, rejser efter mit skøn på lidt længere sigt et problem, som det vil være ønskeligt om man allerede nu har sin opmærksomhed henvendt på.

Forudsat at lovforslaget gennemføres — hvad jeg håber — og det virker efter sin hensigt: at alle kreaturer bliver vaccineret mod denne frygtelige sygdom, er den side af sagen klaret. Men forholdet er jo det, at til brug for fremstilling af den vaccine, der er nødvendig, når man skal bekæmpe sygdommen i dens forskellige former — mund- og klovesyge er jo mere end een ting —, skal man til sin rådighed have dyr, som ikke er vaccineret. Og her melder sig unægtelig det spørgsmål: Hvor får vi på længere sigt det nødvendige antal uvaccinerede dyr fra? For mig melder sig ved en gennemtænkning af problemet naturligt den tanke, om man kan undtage fra den almindelige ordning nogle afsides beliggende områder.

Det måtte vel så blive en eller flere øer, der her kunne blive tale om, hvor vaccination ikke skulle finde sted. Den risiko, der for de pågældende vil være forbundet hermed, skal disse naturligvis ikke bære — den må andre i helhedens interesse klare —, og så måtte der samtidig skaffes sikkerhed for, at de kreaturer fra de pågældende områder, der var til salg, blev tilbudt til det formål at fremstille den vaccine, der er nødvendig, for at opgaven kan løses.

Jeg henstiller meget til den højtærede landbrugsminister at tage dette med i sine overvejelser, for at vi ikke på lidt længere sigt på dette område skal komme ud i vanskeligheder.

Landbrugsministeren (Sønderup): Jeg takker for den tilslutning til det foreliggende lovforslag, som man fra alle sider har givet udtryk for. Det er kun naturligt, at der er fremkommet enkelte kritiske bemærkninger, og jeg skal ganske kort beskæftige mig med nogle af dem.

Det ærede medlem hr. Carl Petersen rejste det spørgsmål, om det med fuld ret kunne siges, at den form for bekæmpelse af sygdommen, som vi har valgt blandt de forskellige, der stod til rådighed, er den

rigtige. Jeg må heroverfor sige, at jeg synes, den form, vi har valgt, er den, der stemmer bedst med dansk mentalitet, og jeg synes også, det er den, der bedst stemmer med de praktiske forhold. Det kan nemlig ikke benægtes, at hvis vi havde valgt den metode, som jeg forstår det ærede medlem føler sig mest tiltrukket af, altså den, som skulle tage sigte på den fuldstændige immunitet, ville vi komme til at stå overfor to problemer, bl. a. at man kom til at gå mere hårdhændet frem, idet frivillighedsprincippet efter min opfattelse i så fald ikke ville få en så fremtrædende plads. Men det, som jeg synes til syvende og sidst må være det afgørende, er, at vi befinder os i mange henseender på usikker grund, når talen er om mund- og klovesyge, under hensyn til de mange varianter, der optræder, og det vil blive uhyre vanskeligt at udbygge systemet sådan, at man kan fastholde fiktionen om, at der kan opnås en virkelig immunitet. Derfor synes jeg, den metode, vi har valgt, ikke alene er sammenfaldende med vor mentalitet, men også i høj grad er sammenfaldende med de usikre vilkår, vi er underkastet, når vi beskæftiger os med den vanskelige sygdom, som mund- og klovesygen er.

Overfor de øvrige bemærkninger om modvillige kreaturere og om, hvorvidt der var grund til at gå et skridt videre overfor dem i henseende til regres —, ja, det ærede medlem gik så vidt, at han antydede, der måske skulle være erstatningspligt —, vil jeg sige, at det er muligt, vi har været for lempelige ved udformningen af lovforslaget på dette punkt, men jeg vil dog ikke undlade at pege på, at hvis man gik så vidt, som det ærede medlem antydede: at man skulle pålægge erstatningspligt, er jeg bange for, at vi i mange tilfælde ville komme ud i det helt uholdbare. Det kunne give anledning til retssager og i visse tilfælde til erstatningspålæg, som ville overstige den pågældendes økonomiske evne. Men som sagt, det kan man tale nærmere om i udvalget.

Det samme gælder problemet om opkrævning af de omkostninger, der er forbundet med vaccinerings. Når man er standset ved en bestemmelse om, at mejerierne skal afholde disse udgifter, er det, fordi man der har noget håndgribeligt at holde sig til; efter vor opfattelse vil administrationen af det økonomiske lettere kunne foregå på den vis.